

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 672/2021

22.06.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Веска Крстајића и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном поступку за изручење окривљеног АА, правосудним органима Републике Северне Македоније, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја и овлашћења из члана 353. став 3. у вези става 1. у вези члана 22. и члана 45. Кривичног законика Републике Македоније, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Радомира Којића, поднетом против правноснажних решења Вишег суда у Београду Кре 17/13 Кв 3536/15 од 21.12.2015. године и Апелационог суда у Београду Кж – Кре 28/19 од 20.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 22.06.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних решења Вишег суда у Београду Кре 17/13 Кв 3536/15 од 21.12.2015. године и Апелационог суда у Београду Кж - Кре 28/19 од 20.11.2019. године у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду Кре 17/13 – Кв 3536/15 од 21.12.2015. године, утврђено је да су испуњене законске претпоставке за издавање правосудним органима Републике Северне Македоније окривљеног АА од оца ББ и мајке ВВ, девојачко ..., рођеног ...1956. године у ..., Република Македонија, држављанина Републике Македоније и Републике Србије, на основу замолнице Министарства правде Републике Македоније, број 13/2-736/2013 – 5 од 03.06.2013. године, ради издржавања казне затвора у трајању од 7 година, на коју је осуђен пресудом Основног суда Скопље I Скопље IV К 809/05 од 17.05.2007. године, која је постала правноснажна 26.03.2008.

године, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја и овлашћења из члана 353. став 3. у вези става 1. у вези члана 22. и члана 45. Кривичног законика Републике Македоније.

Решењем Апелационог суда у Београду Кж – Кре 28/19 од 20.11.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљеног АА, адвоката Радомира Којића и адвоката Слободана Игњатова, изјављене против првостепеног решења.

Против наведених правноснажних решења, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Радомир Којић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијана решења преиначи и одложи њихово извршење.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио је списе предмета са правноснажним решењима против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијано правноснажно решење заснива на незаконитом доказу - допису Основног суда Скопље I 03 Су бр. 291/14 од 08.10.2015. године, којим Република Македонија као држава молила даје гаранцију да ће се кривични поступак који је правноснажно окончан и вођен у одсуству окривљеног у предмету тог суда К 809/05 поново спровести у присуству изрученог лица са образложењем да овај документ садржи тумачења и тврдње које се не могу прихватити као тачне и обавезујуће за домаће судове наводећи да је Апелациони суд занемарио ранији допис – гаранцију председника Основног суда Скопље, I од 10.02.2014. године у коме је цитирана одредба члана 424. ЗКП, Републике Македоније према којој се поступак не може поновити ако је прошло више од годину дана од када је окривљени сазнао за пресуду, што је контрадикторно ставу заузетом у спорном допису кривичног већа Основног суда Скопље I од 08.10.2015. године, да се рок од годину дана рачуна од дана када је окривљени постао доступан суду Републике Македоније и да се одредба члана 424. ЗКП, неће применити у случају окривљеног АА без изношења законског основа за такво становиште.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета произлази да су нижестепени судови одлучујући о испуњености претпоставки за изручење окривљеног АА Републици Северној Македонији, ради извршења казне затвора у трајању од седам година на коју је осуђен правноснажном пресудом Основног суда Скопље I Скопље IV К 809/05 од 17.05.2007. године која је постала правноснажна дана 26.03.2008. године, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја и овлашћења из члана 353. став 3. у вези става 1. у вези члана 22. и члана 45. КЗ Републике Македоније, поступајући на основу замолнице Министарства правде Републике Македоније број 13/2-736/2013-5 од 03.06.2013. године, утврдили да су испуњене претпоставке за изручење окривљеног АА

правосудним органима Републике Северне Македоније, прописане члановима 7, 8, 10, 11, 12. и 17. Уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу и законске претпоставке за изручење прописане чланом 7. став 1. тачка 1-3 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима.

Одредбом члана 17. Закона о потврђивању уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу прописано је ако је лице чије се изручење тражи правноснажно осуђено у одсуству, изручење ће се дозволити само ако држава молила гарантује да ће се кривични поступак после изручења поново спровести у присуству изрученог лица.

Како је окривљеном АА у Републици Македонији суђено у одсуству, у предметном поступку изручења утврђена је испуњеност и посебне претпоставке за изручење прописане чланом 17. Уговора о изручењу Републике Србије и Републике Македоније, у вези са чим је цењен акт кривичног већа Основног суда Скопље I 03 Су 291/15 од 08.10.2015. године и на основу истог је закључено да у конкретном случају постоји гаранција државе молиље – Републике Македоније да ће се кривични поступак након изручења окривљеног поново спровести у присуству изрученог лица.

Према одредби члана 2. тачка 26. ЗКП „исправа“ је сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку.

Одредба члана 138. став 2. ЗКП, дефинише појам доказивања путем јавне исправе. Реч је о исправи коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, као и исправи коју је у таквом облику издало лице у вршењу јавног овлашћења које му је поверено законом, те таква исправа доказује веродостојност онога што је у њој садржано.

Полазећи од чињеница да је акт ванрасправног кривичног већа Основног суда Скопље I 03 Су 291/15 од 08.10.2015. године, којим Република Македонија пружа гаранцију да ће после изручења окривљеног АА кривични поступак поново бити спроведен у присуству изрученог лица, у смислу члана 17. Уговора закљученог између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу, издао надлежни правосудни орган – суд државе молиље у границама своје надлежности, с обзиром на то да се поступак изручења односи на кривична дела која спадају у надлежност суда државе молиље – Основног суда Скопље I који је донео правноснажну пресуду К 809/05 од 17.05.2007. године у поступку вођеном у одсуству окривљеног и који ће одлучивати о захтеву за понављање поступка, да је наведени акт прибављен од стране надлежног органа у поступку екстрадиције и достављен преко Министарства надлежног за правосуђе Републике Македоније са којим је Република Србија закључила Уговор о изручењу, Врховни касациони суд налази да наведени акт представља јавну исправу издату од стране надлежног државног органа у границама своје надлежности у одговарајућем поступку, која исправа је подобна да служи као доказ чињеница које имају значај за правне односе, односно доказује веродостојност онога што је у њој садржано.

Следствено изнетом, Врховни касациони суд налази да наведена јавна исправа – акт Основног суда Скопље I не представља доказ који је, непосредно или посредно, сам по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, Закоником о

кривичном поступку, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, односно није незаконит доказ на коме се судска одлука није могла заснивати у смислу члана 84. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване разлоге захтева браниоца окривљеног којима се указује на општу повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док осталим наводима захтева у овом делу којима бранилац оспорава ваљаност наведене гаранције Републике Македоније истицањем да иста не представља одговарајуће јемство да ће окривљеном након изручења бити дозвољено понављање кривичног поступка правноснажно окончаног осуђујућом пресудом у његовом одсуству, по оцени овога суда, бранилац правноснажна решења побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и тиме указују на повреду закона из члана 440. ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац истиче и то да је побијаним правноснажним решењем на штету окривљеног АА учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, тиме што су домаћи судови приликом оцене испуњености услова из члана 8. Уговора о изручењу закљученог између Републике Србије и Републике Македоније применили Кривични законик Републике Македоније уместо Кривичног законика Републике Србије, односно нису испитали да ли је дело за које је окривљени осуђен у Републици Македонији кривично дело по домаћем законодавству, иако их билатерални споразум на то обавезује. У вези са тим, бранилац наводи да према наведеном члану Уговора о изручењу закљученом између Републике Србије и Републике Македоније, држављанин Републике Србије може бити изручен само за кривична дела која су кажњива по законима обе државе, а у конкретном случају у радњама окривљеног не постоји кривично дело или се евентуално наведено дело може окарактерисати као кривично дело ненаменско трошење буџетских средстава из члана 362а Кривичног законика.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 8. став 2. Уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу прописано је да ће се изручење сопствених држављана ради извршења правноснажно изречене казне затвора или мере која укључује одузимање слободе дозволити ако су испуњени услови прописани овим уговором само за дела организованог криминала и корупције, као и за кривично дело прање новца, која су кажњива према праву обе државе уговорнице и ако трајање изречене казне затвора или мере која укључује одузимање слободе, односно њихов остатак који треба да се изврши износи најмање две године, док је ставом 4. наведеног члана предвиђено да је кривично дело корупције из става 2. овог члана, између осталог, и злоупотреба положаја од стране службеног или одговорног лица.

Према чињеничном опису радње извршења кривичног дела датом у изреци правноснажне пресуде Основног суда Скопље I Скопље IV К 809/05 од 17.05.2007. године, окривљени АА је поступајући у својству службеног лица – директора Сектора за ..., Царинске управе Републике Македоније заједно са окривљеним ГГ по претходном договору, искористио свој службени положај и овлашћења и прекорачио границе свог службеног овлашћења вршећи набавку означених путничких возила у износу од 47.309.145,00 денара, ради чега је претходно профактуром авансно са жиро

рачуна Царинске управе пребацио износ од 35.482.635,00 денара, и то: без одлуке Царинске управе о потреби за набавком возила, без расписивања јавног тендера о набавци возила и закључивања непосредних погодби о количини, врсти и цени возила и од истог добављача као и без претходног обезбеђења средстава од Министарства финансија Владе Републике Македоније, уступањем 27 набављених возила без одлуке Владе Републике Македоније, пребацивањем, без претходно закљученог уговора износа од 2.432.698,00 денара Омладинској задрузи „Леон“ из Куманова, са депозита рачуна Царинске управе, који је био намењен за привремено прикупљање средстава у вези са царинским поступком као и са рачуна Стопанске банке, где је мигрирао депозитни рачун и са рачуна Комерцијално-инвестиционе банке у Куманову на име више физичких лица која нису имала закључен уговор о делу, а наводно ради обављања привремених и повремених послова за потребе Царинске управе, те додељивањем износа од 86.081.067,00 денара на име спонзорства, чиме су на штету буџета Републике Македоније прибавили знатну имовинску корист у укупном износу од 103.575.167,00 денара, за више физичких и правних лица у Републици Македонији.

Радња извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. Кривичног законика Републике Србије прописана је алтернативно и јавља се у три вида: као искоришћавање службеног положаја и овлашћења, прекорачење граница службеног положаја и овлашћења или невршење службене дужности. Последица овог кривичног дела може се јавити у једном од три облика. Она се састоји у прибављању себи или другом физичком или правном лицу какве користи или у nanoшењу какве штете другоме, или у тежој повреди права другог. Тежи облик из става 2. овог члана постоји онда када је извршењем дела из става 1. прибављена имовинска корист у износу преко 450.000,00 динара, а најтежи облик из става 3. онда када та корист прелази износ од 1.500.000,00 динара.

Према одредби члана 362а кривично дело ненаменско коришћење буџетских средстава чини одговорно лице корисника буџетских средстава или одговорно лице у организацији обавезног социјалног осигурања, које створи обавезе или на терет рачуна буџета, одобри плаћање расхода, или издатака преко износа од 1.000.000,00 динара у односу на износ утврђен буџетом, финансијским планом или актом Владе којим се утврђује износ средстава позајмице, казниће се новчаном казном или затвором до једне године. Дакле, поређењем законских инкриминација наведених кривичних дела закључује се да је једно од законских обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ Републике Србије и последица кривичног дела која се између осталог састоји и у прибављању себи или другом физичком или правном лицу какве користи, за разлику од кривичног дела ненаменско коришћење буџетских средстава из члана 362а став 1. КЗ, код кога као елемент бића дела последица кривичног дела у виду прибављања себи или другом какве користи није прописана.

С обзиром на то да из чињеничног описа радње извршења произлази да је окривљени АА као службено лице искористио свој службени положај и овлашћења и прекорачио границе свог службеног овлашћења на начин описан у изреци цитиране правноснажне пресуде Основног суда Скопље I, које радње су имале за циљ да се за више физичких и правних лица прибави знатна имовинска корист која имовинска корист је у конкретном случају и прибављена у означеном износу, то су и по налажењу овог суда у радњама окривљеног АА остварена законска обележја кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ Републике Србије.

У вези са тим, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно испитујући да ли инкриминација страног закона према смислу и садржини одговара инкриминацији домаћег кривичног законодавства за коју се дозвољава изручење сопствених држављана ради извршења правноснажно изречене казне затвора у складу са чланом 8. Уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу, закључили да кривично дело злоупотреба службеног положаја и овлашћења из члана 353. став 3. у вези става 1. у вези члана 22. и члана 45. КЗ РМ представља кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. Кривичног законика Републике Србије, које може бити обухваћено екстрадицијом у смислу члана 8. став 4. тачка 1) у вези става 2. наведеног дела билатералног уговора, те да је стога испуњен и услов за изручење окривљеног држави молиљи који се односи на кривично дело за које је дозвољено изручење домаћег држављана.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване и наводе захтева браниоца окривљеног којим се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Поред наведеног, бранилац окривљеног као разлоге подношења захтева истиче и повреду члана 9, члана 17. и члана 23. Уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној одлуци, нити због повреда одредаба члана 9, члана 17. и члана 23. Уговора између Републике Србије и Републике Македоније о изручењу, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар - саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић